

СВОБОДА UKRAINIAN DAILY

PIK LV. Ч. 161. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК, понеділок, 14-го липня 1947.

No. 161. JERSEY CITY and NEW YORK, Monday, July 14, 1947.

VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗВУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ

ЗАКОРДОНОМ

Тел. "Свобода": Bergen 4-0237. — Tel. "N. Cosmos": Bergen 4-1016

FIVE CENTS IN THE U. S. of AMERICA THREE CENTS ELSEWHERE

ВЛАСНИКИ ШАХТ ТВЕРДОГО ВУГІЛЛЯ ЗГОДИЛИСЯ НА НОВУ ПІДВИШКУ МАЙНЕРСЬКОЇ ПЛАТНІ

Вашингтон. — Після підписання контракту між майнерською юнією і власниками копалинь мягкого вугілля, власники копалинь твердого вугілля добровільно згодні на підвишку платень і на інші умови згаданого контракту. Контракт з власниками шахт твердого вугілля вигасає з днем 1 серпня. Після підписання нового контракту його сила буде тривати до 1 липня 1948. Постанови такі, як і в недавно підписанім контракті, а саме: підвишка на \$1.20 денно, отже пересічно 17.1 центів на годину. Шахтарі, що працюють на поверхні, дістануть по \$9.40, а ті, що під землею, по \$11.09 денно. Крім того власники мають доплачувати по 10 ц. від тони видобутого вугілля до майнерського фонду добродійності.

ОБВИНУВАЧУЮТЬ В ОШУСТВІ ВОЄННИХ КОНТРАКТОРІВ

Вашингтон. — Ліндсі С. Ворен, генеральний контролер Злучених Держав, звідомив конгрес, що найменше 79 контрактів в справі воєнних достав були переведені підступно і на підставі обману. У цю справу є замішані 19 доставців. Докищо щодо цього для держави виноситься \$2,000,000. Ворен виявив, що він віднісся з цієї справою до департаменту справедливості і до бюро, де одобрюють контракти.

ВИКРИВАЮТЬ КОМУНІСТИЧНІ ЗАТІ НА ПІВДНІ

Нешвил, Тенесі. — Два урядовці Конгресу Промислових Організацій гріко осуджували тактику комуністів в робітничих юніях. Вилард Тавнсенд, член ексективного комітету транспортних робітників з С.І.О. заявив: "Ми щойно пізнали, що ніяк не можна вести справ робітничої юнії, коли деякі її члени йдуть за політикою Советів". Джордж П. Вівер, директор комісії С.І.О. для усунення расових різниць, сказав, що "комуністи тепер далеко більше реакційні, ніж колишня Республіканська Партія" і комуністи навіть не можна захищати до лібералів або поступовців. — Ці промови були виголошені на нарадах Інституту Расових Відносин. Тавнсенд відбув недавно подорож до Кореї і там був виставлений на безпечний нагляд з боку советської влади. Він порівнював відносини робітництва в Советах з американськими і прийшов до висновку, що в Советах робітник не має загалом ніякої свободи.

НЕ ВСІ БУВШІ ВОЯКИ ДІСТАНУТЬ БОНУС

Нью Йорк. — Сотні, а може й тисячі ветеранів світової війни не дістануть бонусів, які ухвалили стейти із своєї каси. Самий стейт Нью Йорк призначив на цю ціль \$400,000,000, однак не всі вони будуть виплачені тому, що ветерани перенеслися до інших стейтів на працю й на життя й тому втратили право у своїх стейтах. З другого боку вони не дістануть бонусу і в стейтах, до яких вони перенеслися, бо вони не набули ще права постійного осідку. Ці зміни зайшли не раз з цієї причини, що ветеран не міг дістати мешкання в своєму стейті й тому мусів перебраться до іншого стейту. Ветеранські організації заявляють, що в багатьох випадках вони безраді, бо напр. стейт Нью Йорк вимагає, щоб ветеран був постійним мешканцем стейту найменше 6 місяців заки вступив до армії, а коли повернувся з війни, повинен бути мешканцем "з переконання", що він є тут же громадянином.

\$1,700 НА ПОДОРОЖ ЛІТАКОМ ДОВКОЛА ЗЕМЛІ

Шікаго. — Дві повітряні лінії, а це Юнайтед Ер Лайнс і Панамерікен Ервейс порозумілися в справі ціни за подорож літаком довкруги землі. Ціна винесе \$1,700, коли подорожний всьде в одному із 43 назначених міст в Злучених Державах. Лінія Юнайтед довозить подорожних до майдану Панамерікен в Нью Йорку для відвіду в п'ятницю, а до Каліфорнії для відвіду в четвер.

ВОЛЕС КРИТИЧНО СТАВИТЬСЯ ДО РОСІЇ ЗА ПАРИЖ

У найновішому числі журналу Ди Нью Ріпоблік, якого він є редактором, Генрі Волес пише, що Росія повинна була прийняти запрошення до участі в конференції в Парижі для економічної відбудови Європи. Тому, що Росія відмовилася, заходить небезпека, що світ буде справді поділений на дві частини, "хвіба, що буде занехана філософія за Доктриною Трумана". "Ми, що віримо в Один Світ, втратили один змаг у Парижі, однак ще не саму битву", пише Волес. Він пригадує, що він критично віднісся до Американи, коли вона не прийняла плану Росії для економічної відбудови Німеччини. Тепер він мусить критично поставитися до Росії, коли вона відмовилася від участі в нарадах в Парижі.

Героїчний змаг Української Повстанської Армії продовжується

Прага, липень. — З приватних джерел повідомляють, що боротьба Української Повстанської Армії проти більшовицьких сил на півдні по обох бортах лінії Курзона ведеться з неслабнутою силою і запеклістю. Понад три місяці збірних зусиль польської і советської армій не тільки не послабили УПА, але в багатьох випадках заставили українських повстанців до ще більшої офензивної активності, головню в загірді ворога. Підміновані крихітні повстанців і залишені перед наступом ворога, завдали йому в багатьох випадках великих втраг в людях. Боротьба продовжується.

СПІЛЬНА РОСІЙСЬКО ПОЛЬСЬКА АКЦІЯ ПРОТИ У.П.А.

Швайцарська "Трібюн де Женев", повідомляючи перед місяцем за агенцією "Експендид", про заплановані бої польської поліції і війська проти Української Повстанської Армії та її організації в Карпатах, твердить, що в цій боротьбі проти УПА теж на захід від лінії Курзона беруть участь росіяни, головню командири советських окупаційних військ в південно-східній Польщі та Словаччині.

ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ

Толіська (Отайо) "Америка Ехр" з 13. липня подає за "Дзеніком Польським" кореспонденцію з Ряшова, в якій представлено згоду організації УПА на цих теренах. Командантом УПА в Ряшівщині мав би бути, згідно з твердженням кореспондента — Іван Мізнер, який походить з Чорткова та який в 1934 р. під припоромом прізвищем Манейко убив з доручення Організації Українських Націоналістів (ОУН) польського міністра Броніслава Перацкого. В кореспонденції стверджується, що УПА почала творитися з ОУН вже в 1941 році. На південно-східних теренах ряшівського воєводства має знаходитися три курії УПА. Кожний курій складається з 3-4 сотень, які налічують біля 200 людей кожна. Кожна сотня має визначений для своїх дій окремий район, що не перескарижає їм собі взаємно допомагати та в потребі перекидатися з місця на місце. Незалежно від того УПА має мати широку сітку власної служби безпеки, що вдержує потрібну дисципліну в самій армії та нормує її відношення до цивільного населення і наплек. Відповідно мало б бути зорганізоване теж своєрідне "цивільне управління" на опанованих УПА-ю теренах. Цілий простір мав би бути поділений на округи, надрайони, райони і села. Кількість округ торіше невдома. На чолі кожної територіальної одиниці мав би стояти провідник. Крім того в кожній місцевості УПА мала б мати свого законспірованого "станційного", "привітного" і "кур'єра", що виконує завдання зв'язкового та доставляє пошту.

З життя української еміграції

УКРАЇНСЬКА ЖІНКА НА МІЖНАРОДНОМУ ЖІНЧОМУ КОНГРЕСІ В ПАРИЖІ.

Під гаслом "Мати — робітниця людського прогресу" відбувся в Парижі III Міжнародний Жіночий Конгрес, в якому взяли участь представники 29 націй, між ними теж представниці української жіноцтва. На конгресі українка виголосила реферат, запевняючи, що "українська жінка ніколи не зречеться принципів, які є духовною основою цього Конгресу; вона боротиметься за їхнє здійснення, бо вона твердо вірить в перемогу християнської моралі та справжньої демократичної засад". Українська делегация теж внесла додаткові резолюції, які були прийняті Конгресом оплесками. На закінчення Конгресу українська делегация передала по радіо таке привітання жінкам України:

"Жінки України! Разом з усіма іншими делегатками свободолюбних країн, ми, українські делегатки, будемо боротися в обороні ідеалів свободи і поступу, для здійснення яких ви приносите такі великі жертви. Твердо переконані в перемозі цих ідеалів, ми передаємо вам, оборонцям свободи людини і свободи народів, борцям за волю України, наш сердечний привіт!"

ПЕРШИЙ ЗІЗД УКРАЇНСЬКИХ АГРОНОМІВ НА ЕМІГРАЦІЇ

В Німеччині відбувся в повільній травні перший зізд українських агрономів на еміграції, в якому взяло участь 87 агрономів, переважно з високою освітою та загальною відомою і передових діячів організованого сільсько-господарського життя в Україні перед війною. Виголошено ряд докладів, переведено основну дискусію на актуальні теми та створено окрему "Секцію Українських Агрономів і Техніків Сільського Господарства" (СУАТ), з осідком в Мюнхені.

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР "ДУМКА" У ШВАЙЦАРІЇ

У швайцарському місті Рорах, положеному на південно-західній околиці Женевського озера, відбувся в травні концерт відомий український хор "Думка" під дир. проф. М. Струка. Виступ українського хору мав незвичайний успіх, місцева преса надрукувала найкращу оцінку а мейор міста особисто склав хорові подяку з цього високо-мистецького імпрезу.

УКРАЇНСЬКІ ВИСТУПИ В ПАРИЖІ

Згідно з повідомленням французької преси в Парижі, в палаті Шайо, відбулася на початку червня "Ніч Квітів", зорганізована на стор. 4-тій).

За залізною заслоною

ПРЕСА В СОВЕТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Київ. — На терені Советської України друкується щоденно 1,200,000 примірників часописів та журналів. Найбільше газет появляється в Києві, звідкіль їх щоденно висилають повітряною і звичайною поштою по всій Україні, як теж закордон. Найбільший тираж мають щоденники "Радянська Україна" (400,000 примірників), "Правда України" (в російській мові 300,000) та часопис для молоді "Молодь України" і "Сталінське плем'я" (по 75,000 примірників). Газети "Колосник України" та "Радянський селянин" мають по 25,000 тиражу. Для молодих дітей видається два часописи, "Юний лєнінець" та "Зірка", спільним накладом 130,000 примірників. Крім часописів виходять літературно-мистецькі журнали "Радянське мистецтво", "Літературна газета", "Вітчизна", "Переш" (гумористично-сатиричний журнал під ред. О. Вишні), "Радянська жінка", дитячий журнал "Барвінок" та цілий ряд партійних органів ("Більшовик України" та інші).

Крім цих краєвих часописів

і журналів, появляється ще 125 обласних та 780 районних газет. Тут не враховано фахових та спеціальних часописів і журналів, які видаються в більшості в російській мові. В цілій Україні поширюється, очевидно, і московські офіційні часописи, як "Правда", "Известия", "Красная звезда" та інші. Всі часописи мають строгий комуністично-більшовицький характер і в основному друкують тільки те, що їм подається, або наказується комуністичною партією. За "ухили" в редагуванні газет там вже не один редактор за платив життям, або довічною каторгою.

ИНТЕРЕСУЮТЬСЯ ПЕРЕСЕЛЕНЦЮ АКТІВЮ.

Київ. — Неі часописи в Советській Україні подали дня 25. травня вістку з Лондону про приїзд до Англії першої групи капітанів в кількості 8,000 осіб, головню українців.

ФІЛЬМУЮТЬ КАГАНОВИЧА І ХРУЩОВА.

Київ. — Київська кіностудія викінчує монтаж кінохроніки з побуту секретаря комуністичної партії Советської

(Докінчення на стор. 4).

ДОВЕРШУЄТЬСЯ ФОРМАЛЬНИЙ ПОДІЛ ЄВРОПИ

МОСКОВСЬКЕ СТАНОВИЩЕ ДО ПЛАНУ МАРШАЛА ПОТВЕДИЛО ФОРМАЛЬНО ТЕ, ЩО ІСНУВАЛО ФАКТИЧНО: ДВА СВІТИ, ЗАПОВІДАЮТЬ ДАЛЬШУ БОРОТЬБУ

Париж, 11 липня. Завтра в год 11-тій перед полуднем буде відкрита зорганізована з ініціативи Великої Британії і Франції "Конференція Європейської Економічної Співпраці", завданням якої буде накреслити спільний план економічної відбудови європейських країн при американській допомозі, згідно з пропозицією секретаря стейту ген. Маршала. В конференції візьмуть участь 16 тільки західно-європейських країн. Советський Союз сам себе виключив з наради і заборонив теж своїм сателітам брати в них участь. Деякі країни, як Чехословаччина, від самого початку поставилися прихильно до цього плану і одні з перших заповіли свою участь в нарадах. Під натиском Москви всі поневолені Москвою країни змушені зрезигнувати з європейської співпраці. У висліді, Європа теж під формальним оглядом поділилася на два табори, бо на ділі вона була на них поділена вже від першого дня після закінчення війни. У Вашингтоні стверджують, що Москва мобілізує всі свої політичні, економічні та пропагандивні сили, з метою боротьби проти західно-європейського плану відбудови при американській допомозі. У висліді, виразного поділу світа на два табори, на чолі одного з яких стоїть Америка, а другого — Советський Союз, вважається, що міжнародне положення входить в свою найбільш критичну фазу після закінчення другої світової війни.

БРИТАНІЯ СКРІПЛЮЄ ОХОРОНУ ТАЄМНИЦЬ АТОМОВИХ ДОСЛІДІВ

Лондон, 11 липня. У зв'язку з шаленою шпигунською акцією навколо атомової таємниці, Велика Британія рішила поробити окремі заходи для якнайгострішої охорони таємниці своїх атомових дослідів. Міністерство постачання сьогодні повідомляло, що три британські центри атомових дослідів захищено до "замкнених зон", сильно скріплено охорону і проти-розвідку та наложено окремі покарання для осіб, що якнебудь провинилися б проти цих заходів осторожності.

ДАЛЬШІ УСПІХИ ГРЕЦЬКОЇ АРМІЇ В БОРОТЬБІ ПРОТИ ЧЕРВОНИХ

Атени, 11 липня. У зв'язку з битвою урядових військ проти 4,000 червоних партизанів на грецько-албанському кордоні, грецьке міністерство війни повідомляє, що червоних виперто з фортифікацій на горі Граммос та здавлено на вузькій смузі біля албанського кордону. Партизани дальше ставлять опір.

ТУРКИ ТЕЖ ДОБАЧУЮТЬ ЗМОВУ

Істамбул, 11 липня. Турецький прем'єр Ресеп Пекер обвинувачував сьогодні опозиційну демократичну партію, що вона організує змову з метою перевести державний переворот. Пекер зложив свою заяву у відповідь на обвинувачення провідника демократичної партії, мовляв в Туреччині не респектується людських прав та свободи.

ГЕН. КЛЕЙ ЗАПЕРЕЧУЄ

Берлін, 11 липня. Американський військовий губернатор в Німеччині, ген. Л. Д. Клей заперечив сьогодні повідомлення з Лондону, мовляв він відмовився взяти участь в конференції в справі націоналізації копалинь та індустрії Рурщини, яку організує департамент стейту у Вашингтоні.

ЄВРОПА ОЧИЩЕНА ВІД МІН

Париж, 11 липня. Всі західно-європейські курортні і туристичні місцевості, прибережні води та взагалі всі терени в основному вже очищені від заложений там під час війни мін і туристичний рух може знову відбуватися нормально. Теж висаджено в повітря всі важливі фортифікації, побудовані німцями здовж побережжя Північного моря та Каналу.

ЮГОСЛАВІЯ СУДИТЬ "ШПИГУНІВ"

Білгород, 11 липня. Вчора тут почався судовий процес проти сімох осіб, обвинувачених в шпигунстві. Між підсудними є один бувший урядник американського відділу Реєстрації Могил.

СУДЯТЬ НІМКУ-ВАМПИРА

Мюнхен, 11 липня. Перед трибуналом, що судить воєнних злочинців, почався вчора в Дахав процес проти фрау Кох, за воєнні злочини, поповнені на в'язнях нацистського концентраційного табору в Бухенвальді. Цій звироднілій жінці закидуються найжахливіші злочини, м. і. що вона вбивала людей, які мали гарно витатовану шкіру, щоб одіслати з цієї шкіри робити собі лампові абажури, рукавички, або опрацювати книжки. Фрау Кох владє невинну та каже, що вона про ці злочини почула перший раз в судовій залі.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

РОЗМОВА МІЖ „СОВЕТЧИКОМ” І СОЦІАЛІСТОМ

В „Соціалістическім Вестніку” (з 22 травня) поміщено голоси двох російських емігрантів, Г. Абрамовича від старих політичних емігрантів, а М. Корякова від нових, т. зв. „советчиків”. У тих розмовах заторкнено дещо таке, що має загальний інтерес, а зокрема дуже цікаве для тих, що походять з тих земель, що є під Советами.

Коряков закидає старій російській еміграції, що вона не вела такої акції, яка змагала б до визволення російського народу, та що вона назагал цілком не розуміє ні нової російської еміграції (себто советчиків), ні російського народу, що є під советським режимом. Г. Абрамович старий емігрант, зацікавлений в першу чергу тим, що собою уявляє нинішня Росія та якими є ці, що тепер з неї вийшли, себто, чи вони демократи, фашисти, монархісти, троцькісти, соціалісти і т. п., чи може тільки люди, що втікли з країни, в якій їм неможливо було жити. Цей соціал-демократ хотів би почути про політичну концепцію советських емігрантів і советського народу. Тому питає советську інтелігенцію, що якщо вона не є за сталінську програму, то яка її програма.

Коряков відповідає, що люди в Росії не захищені ніякими „концепціями”, а тільки одним одним — свободою. Це є та ідея, ідея свободи, якою живе в Росії велике число інтелігентних людей та які цю ідею здійснюють. Політична концепція, каже Коряков далі, не є ні марксистською, ні соціал-демократичною, бо дякуючи Сталіну марксизм і соціалізм в Росії збанкрутували і то назавжди. Для тих, що вирости в Советах, марксизм і соціалізм це тайна поліція, колхозне кріпацтво, концентраційні табори, голод і нужда, це страшне знаряддя поневолення робітників і селян. Большевики та меньшевики вийшли з одної й тої самої соціал-демократичної партії, кажуть „советчики”; марксизм і соціалізм, що тепер запанували в багатьох країнах Європи, принесуть загибель тим народам і вони будуть теж і серед тих народів так зdiskредитовані, як це сталося в Росії, каже Коряков. Не соціалістам, каже він далі, питати советчиків, яка це їхня концепція і програма; вони з своєю програмою програли революцію і тепер уже ніякої ролі не відіграють. Залишається їм тільки стати в один ряд з тими, що ідуть валити сталінський режим.

Ще цікаве й те, що Коряков каже про боротьбу з Гітлером. Він твердить, що коли б Гітлер не був поведінся в Росії як бовван, то справи були б виглядали інакше. Про це, каже він, стараються ще й тепер не згадувати, але правда така, що на початку війни дуже багато росіян „гляділо на Гітлера як на визвольника” та що ген. Власов не одинокий, що перейшов на сторону німців. При цьому згадує він і за Україну та ті три республіки, які Кремль злізкував за співпрацю з німцями. Тяжко вгадати, каже Коряков, як була б закінчилась війна на російським фронті, якби Гітлер не був проголосив росіян за нижчу расу і не був задержав сталінські колхозники для дальшої експлоатації селян.

Коли іде про інтелігенцію в Советах, то Коряков каже, що серед неї є тепер стільки поступових елементів, скільки було революціонерів серед старої царської інтелігенції.

Луїс, чи шахтарі?

Поза димом, споза якого проглядає на денне світло новий контракт в справі добування м'якого вугілля, видно дві постаті: Луїса й Ферлеса. Луїс знайшов як в робітничих, так і капіталістичних колах, знов Ферлес знайшов серед людей, що слідять за тактикою представників великого бізнесу. Як з'ясує, новий контракт між юнією шахтарів і власниками шахт м'якого вугілля підписано у вівторок 8 липня. Телеграфічні вісті, які сповіщають про підписання контракту, розносять імя Луїса і роблять з його вже й так ослабленої особи ще більшу особливість. За згадками про Джана Л. Луїса ледви можна дочитатися про якусь політичну раду шахтарської юнії, Юнайтед Майс Воркерс оф Америка, або про інших урядовців. Про Бенджаміна Ферлеса згадують тому, що він виступав як представник підприємства Юнайтед Стіл Корпорейшен, яке є теж власником великих вугільних заоків і вів переговори з Луїсом.

Преса, згадуючи про підписання контракту між власниками копалин і шахтарями, підносить впертість Луїса, який просто пропонував власникам готовий контракт і казав їм покласти підпис на крапкованій лінії. Про Ферлеса пишуть, що він навіть не торгувався, лише підписав і тим приневолив до капітуляції інших, менших, власників копалин. Отже в практиці вийшло, що новий контракт це справа Луїса, який має диктаторську владу і вміє вимусити на підприємцях усе, що лише захоче.

Нема найменшого сумніву, що новий контракт в справі добування вугілля був написаний і пропущений до підпису серед важливих внутрішніх і закордонних обставин. У нутрі Америки йде тепер великі розміри робота у фабриках. Це пізати по тому, що безробіття серед робітничих мас дуже мале, а загал населення купує вські вироби, які лише може дістати в свої руки. Найбільше чинні є фабрики залізних виробів, отже не дивно, що Ферлес, як президент найбільшого сталевого підприємства, мусів мати вугілля за всяку ціну. Преса закидає йому уступчивість перед Луїсом без огляду на Луїсові вимоги і докоряє, що така його поведінка незвичайно шкідлива для загалу, бо за підвищеною майнерською платні мусить швидко підскочити ціна не лише самого вугілля, але й усіх виробів, які продаються при допомозі вугілля. Коротко: Ферлес роблять відповідальним за наглу підвищену ціну та інфляцію, яка йде з цим упарі.

Не знати з яких причин пре-

са закриває факт, що підписання нового контракту було національною, ба навіть міжнародною кончецією без огляду на заплату майнерам. Міжнародне положення таке, що грозить заваленням всього економічного ладу, коли негайно європейські фабрики не будуть пущені в рух і коли населення Європи не стане до праці. Щоб до цього довести, треба наладити економічні відносини між поодинокими країнами, як це вже робиться, а водночас подбати про отворення фабрик. Фабрики не можуть обійтися без вугілля. Європейське вугілля внаслідок війни мало експloatоване, бо позмилися власники вугільних шахт і продукція ще не наладана. Ціла Рурщина, яка до війни була в німецьких руках, опинилася тепер у Франції, Франція же не готова до належної експлоатації руських вугільних шахт. Брак робочих рук, брак засобів до експлоатації й до перевозу. Німецький Шлезьк попав під большевицьку Польщу і з тамошніх вугільних шахт користає тепер Росія. Англійські шахтарі засмакували ліпшого життя за війни і не хочуть вертатися до давнього заняття. Зрештою всі європейські країни знищені війною і там брак не лише працездатних людей, але й машинерії потрібної до будь-якої продукції. Єдина Америка має всього подостатком, отже має теж вугілля і майнерів і на американське вугілля же нетерпеливо Європа. Коли б на чолі майнерської юнії в Америці не стояв Луїс, а хтонебудь інший, він був би робив тесаме, що робить Луїс: диктував би ціну робітникам, коли цього робітникам потрібно! Отже у теперішньому випадку нема потреби робити закиди Луїсові, бо це була нагода, яка може трапитися раз у житті.

Та треба цю справу ще розібрати з точки добробуту самого шахтара без огляду на бізнесову конюнктуру. Знана справа, що продукція вугілля стала тепер далеко складнішою, ніж була перед війною. Майнери послугуються тепер різними машинами, з якими треба бути обзаконеним. При допомозі машин продукція збільшилася до тієї міри, що майнер може видобути денно вугілля на одну третину більше, ніж перед війною. Значить, що підвищення майнерської заплати відібється корисно на його спосібності до праці: менше годин праці, але більше вугілля ніж було давніше. Коли людина має коротші години праці, вона працює справнішче і заощаджений час напорядить видатнішню. Крім того треба брати під увагу самі умовини праці, тобто перебування під

землею. Без сонця людина не може чутися здоровою при праці. Тому вже з природи треба подбати, щоб майнерська праця була якнайкращою, а зате, щоб була якнайвидатнішою. Це не є особиста справа самих шахтарів, а справа суспільства. Хтось мусить видобувати вугілля, а коли так, то громадянство мусить подбати, щоб продуцент вугілля, шахтар, не був

Лев Ясінчук.

Український студент на скитальщині

(З приводу Загальних Зборів Українського Студентського Об'єднання в Інсбруку (УСОІ), Австрія).

В історії розвитку українського народу студентство завжди відігравало помітну, а то й деколи визначну роль, чи то як носій і пробієвик нових ідей, чи як сирій культурний діяч, чи як адент на поважного конкурента у фаховій праці. Своєю молодечою енергією й непохитним завзяттям український студент ставав до боротьби з усякими ворожими силами, що з національної зависти намагалися припинити ріст культурних сил українського народу. Своєю силою черпав український студент у своєму рідному здоровому, здебільша сільському середовищі, твердому морально й фізично. Тут то джерело негаснучої енергії й сили українського студентства в довоєнному минулому. Ці моменти причинилися у свою чергу до того, що взаємодійшення народу в його масі й українського студентства було близьке. Як студент знав і повів свій наряд „не лише за його добру вдачу”, так і наряд любив і дорожив своїм студентством, виявляючи йому при всяких нагодах не тільки свою симпатію, але й допомагаючи в організуванні його існування й уможливленні студії.

Студентство оставало донедавна у своїй масі в рідному краю, якому старалося до свого боку йти з усякого роду поміччю, а головню в культурно-освітній справі й політичній боротьбі. Сьогодні — в рідному краю студентство виховується на інших основах і спосібється до іншої роботи. Натомість, на післявоєнній еміграції, хоч серед звичайних трудностей, все ж таки спосібється студентство стати продовжником усіх добрих сторінок своїх попередників.

Еміграція теж дорожить своїм студентством, особливо, коли бачить його невгнуту енергію, що тримає його при житті, коли бачить його висхідні фахові праці, що здобуває призначення навіть серед неприхильних чужинців (за 2 роки видав інсбруцький уні-

верситет 25 українських докторів, а 30 способиється), коли відмічає, що воно не за-склеплюється в старих збан-ктованих доктринах, що ставали „модю”, або намагалися бути панівною релігією, але шукає у світовому розвитку нових шляхів для світоглядного оформлення свого обличчя, що давало б йому право повести коліс свій на-рід так, як того буде вимага-ти новий грядучий період історії.

Австрія була вже від давня головою відсконою для українського студентства. Чи то бажання ширшої освіти на завдяки нових західних основах чи в окремих етапах боротьби за український університет на рідній землі, український студент попадав то спорадично, то масово на австрійські високі школи. Сьогодні живе тут український студент числом біля пів тисячки душ (на університетах у Відні, Граці, Зальцбургу й Інсбруку) на правах скитальця й не падаючи в боротьбі за фізичне існування здобуває тут освіту своєю впертістю, здоровим розумом і пильністю.

Еміграція скупчила поважне число студентства, дбаючи, щоб його ряди ставали щораз густішими і як найсильнішими. Та про цю другу прикмету дбає українське студентство здебільша само, витворюючи свої власні осередки, де воно тужить й набірає сили та досвіду для дальшої боротьби за право на самостійність свого народу, і то не тільки безпосередно на університеті, але й у своїх питомих студентських організаціях. Найсильнішим осередком українського студентства в Австрії є місто Інсбрук, де студентська організація гуртує їх 258 (152 дівчат і 106 мужчин). Стан українського студентства в Інсбруку в літньому семестрі 1947 — такий:

На відділі медичному 61 дівчат і 23 мужчин; на правничому й державних наук 40 дівчат і 7 мужчин; на філософічному 21 д. і 28 м.; на фармацевтичному 12 д. і 15 м.; на природничому 8 д. і 20 м.; теологічному 6 м.; на технічному 1 д. і 5 м.; на відділі фізичної культури 2 мужчини. Дуже цікаво представляється збірнота українського студентства в Інсбруку з увагою на вік окремих студентів, а саме:

Від 18 до 20 років життя 21 осіб, від 20 до 25 років життя 84 осіб, від 25 до 30 років життя 72 осіб, від 30 до 35 років життя 53 осіб, від 35 дальше 28 осіб.

Як бачимо — це вже не самі молодики, як це було колись, але студіюють і ті, що не мали змоги студіювати „дома”, чи були приневолени перервати студії і були вже діячами на різних ділянках, а тепер використовують безнадійну скитальщину на громадження умового капіталу.

Саме 21. червня 1947. відбулися загальні збори українського студентства в Інсбруку, що під 2-річним головуванням молодого письменника Володимира Білінського (який на днях став доктором медичних наук) зуміло знайти в нових, чужих йому умовинах свої питомі організаційні форми й виповнило їх по своїм силам поважною роботою, ведучи при цьому й тут старочну боротьбу за своє людське право й за честь та гідність народу. Вистане вказати на поважну відповідь з 23-го квітня 1947 австрійському студентству інсбруцького університету на його нахабні напасти, що а) нібито студенти-скитальці на високих школах є причиною більших клопотів, ніж студенти, що стояли в гітлерівському звязку, б) що нібито студенти-скитальці мають дуже підозріле політичне минуле, та в) що нібито вони не то, що не підлягають ніякій чистці, як німецькі студенти-нацисти, але ще й користуються фінансовою й моральною підтримкою, прокидаючи рішучо всі ці нечесні закиди, українське студентство враз з іншими чужинцями студентськими презентаціями, покликуючися на демократичні свободи, академічні звичаї і слова самого ректора того ж університету, що „академічний терен робить вільним, поставили вимогу, щоб цю відповідь прибито на таблиці оповісток ректорату і переслати як до всіх австрійських політичних партій, так і загалом до всіх місць, куди була вилана постанова австрійського студентства. Нема що й добавляти, що це напасливе становище австрійського студентства створило неможливу атмосферу до співпраці. Натомість студентство — головню на терені Ради Порозуміння Чужинців Студентських Організацій інсбруцького університету й на терені УМСА,

(Продовження на стор. 3-тій).

Ол. Луговий.

Права застережені.

Дажбожі Внуки
I.
НА ЧУЖИНІ МІЖ СВОЇМИ

72)

Сказавши своє — пішов на гору за річками. Господарі прохлинали останніми словами. Не зівставалася позаду дочка. Трохи такі настрашилися! Теперішні імігранти, Бог би їх скрав, не давні, передвоєнні... Письменний кожний, шкіл тих, не знати нащо, наплодилося! Колись не заплатити, ще й на товчів — скулилися, просять найбільше, руки цілує... Теперішній домагається, поліцією погрожує... Краще від біди здалеку!...

Поки робітник з річками зійшов вниз — на столі лежала кудя заносив дівчину. З міш-

ком за плечима, з валізкою в руках, не то, щоб соромився. Ніяково зайти. Там думати муть — напрохується, використовує свою випадкову поміч. Він напрохуватися не любив. Тут робітниця ось як потрібна! На злість багачів зівстався б... Та прохати не буде, не заверне на подвір'я... Хіба закликає б!... Не завважать його — піде собі далі... Допоміг пєс. Вискочив з гавкотом на дорогу. З хати вийшла мати дівчини, його пізнала.

— А ви ж куди? — питала здивовано. — Куди Бог провадить? — У світ! — сказав ніяково, соромився, що його прогналі. — Ваш сусід мене сквітував! — От, негод! За вищо! — Коні довго стояли... Певно підглядав!... — Чи ж хоч заплатив?... — Не хотів!... Але ж здибав же одного, такого самого. Настранив кінною поліцією,

Мусів заплатити.

— Ходить до хати! Може не обидали! — припрохала господиня.

Просять — зайшов. Вибачилася господиня, що за отим нещастям не варила обіду. Поставила молока, масла, шинки, хліба. Сіла в кінці стола задумана, ласкаво хлопцеві приглядалася. За стіни озвалася Наталка:

— Хто це прийшов, мамо?... — Хлопець, той, що приніс тебе! — мати познала. — Розтягайло відправив його з роботи через нас! Куди ж тепер, думає? — звернулася до гостя.

— Шукатиму, щось притрапиться! Незабавом кошовина, живина! Не пропаду!

— Шкода!... Ви втратили працю через нас!

— Я не жалую! Ті люди за великі негідники! — хлопець сказав байдуком.

— Я радо дам вам роботу у себе... Робітника мені ось, як

потрібно! От, тільки... — господиня замнялася. — З платою мусів б заждати до кінця жнив!...

— Аби тільки й клопоту! — молодик зрадів. — Так і так до снігу працюватиму! Треба ж комуся орати на зиму, возити збіжжя... Хочу вірити — не скривдите мене!...

— Нехай того Бог скривдить, хто вас скривдити думає! — господиня заклалася. — Нам треба робітника, щоб самий розумівся на господарстві, не питав кожного дня, що робити... Будете так, як би господар. Командувати вами ніхто не буде!

— То й згода!... Чи це ні! — швидко поправився. — Поскільки місячно мені платитимете? Краще умовитися, щоб пізніше не виникло непорозуміння!

— Певно, так краще! — господиня погодилася. — Чи двадцять доларів місячно не буде мало?... Косовиця за тиж-

день-два-три. У жнива доплачуватиму до місячної платні по півтора денно!

— Дуже добре!

Сказала ще господиня, що зовуть її Катериною Боровиновою, дочку Наталкою. Він у свою чергу — сказав своє імя, — Микола Зарічний, лагідно спитав дівчини, чи їй подекшало трохи. Заніс до призначеної кімнати річи. Годин чемає! — господиня заклалася. — Нам треба робітника, щоб самий розумівся на господарстві, не питав кожного дня, що робити... Будете так, як би господар. Командувати вами ніхто не буде!

— То й згода!... Чи це ні! — швидко поправився. — Поскільки місячно мені платитимете? Краще умовитися, щоб пізніше не виникло непорозуміння!

Поглядала на Миколу, чи не сміється він часом з неї. Він глядів надто поважно, ласкаво — і дівчині тепліше ставало в грудях. Сидючи на самоті, читала, співала. Хотіла перейти до вікна, а якраз матери не було в хаті. Микола прохав опертися об його плече — почервоніла й відмовилася. Ввечері лежала мовчки задумана. Мати клопоталася, їй може що долягає. Відговорювалася. Навчувалася сидіти й лежати, як деч, так ніч. Крадькома ставала часом на вивихнену ногу, здорову підносила. Відчувала ще біль, але могла встояти. Дякувала в думках хлопцеві, що похопився ногу вправити. Інакше не один місяць пролежала б... І будилося у дівчини тепле почуття до Миколи, з кожним днем все тепліше... (Дальше буде).

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода”.

В. Левинський.

Дешо про національну асиміляцію

Питання національної асиміляції стало знову актуальне. Воно набрало особливої ваги для нас, українців, як поневоленого народу. Тимто не від речі буде, зазнайомити читача загальною й коротко з цим питанням.

1.

Як кожний природний процес відбувається згідно з певними законами, так і національна асиміляція, як соціальний процес, знає свої закони. Пізнати їх, це значить, першою кинути загальною око на етнічний розвиток людства. Це тим легше нам зробити, що йому Л. Гумплович, один із кращих німецьких соціологів старшої школи, присвятив чимало місця у своїй знаменитій книзі п. з. „Боротьба рас”.

В етнічному розвитку людства, каже автор, можемо за-обсервувати загальну подвійну тенденцію. Перша виявляється у повільному зменшенні первісної безлічі різних (гетогенних) етнічних елементів шляхом етнічного злиття (амальгами, асиміляції) у щораз то меншу кількість племен. Друга знову тенденція виявляється в нестатковому зростанні цієї щораз то меншої кількості племен.

Ці дві протилежні собі тенденції в етнічному розвитку людства — це загальне явище в усій передісторії та історії людства.

Яке ж взаємне відношення цих гетогенних етнічних елементів у соціальному процесі людства?

Гумплович охоплює його в таку формулу:

„Кожний, сильніший етнічний або соціальний елемент змагає до того, щоб заставити слабший елемент, який на-ходиться під його владою, або під цю владу попаде, слугувати своїм цілям”. (Ст. 154).

Цей соціальний закон уважає Гумплович ключем до розв'язки всієї загадки природного процесу розвитку людства. Цей закон, каже він, із усіма його консеквенціями, діяв і діє від первісних початків людства по нинішній день у найрізніших формах, відповідно до умов місця й часу.

На найнижчому ступні розвитку людства, себто в стані первісного дикунства людей,

*) Що таке закони природи й суспільства?

Все, що діється в природі та суспільстві, — а вони становлять єдиність, — діється причиною й наслідком. Коли говоримо про закони природи, слід усе розглядати закони в об'єктивному змісті, які існують незалежно від людського мислення й свідомості та закони в суб'єктивному змісті, себто мислені відбитки перших у нашій голові. Закони у суб'єктивному змісті, це оформлення більшого або меншого числа фактів обсервації. Це загальні погляди, під які можна зібрати ряд фактів у природі й суспільстві, що проходять в рівний спосіб і при різних умовах і повторюються. Кожна із окремих наук досліджує у своєму обсязі явища й процеси в їх причинності й законності. Суспільні явища й процеси належать до найскладніших. Тимто суспільні закони пізнаємо тільки в сукупності, як тенденції суспільного процесу.

коли вони керувались у своїх діях тільки одним тваринним інстинктом, члени сильніших етнічних елементів не могли інакше використовувати слабші як у той спосіб, що робили на них лови, а їх членів або вбивали, або пожирали. Канібалізм (люджерство) був колись поширений по всій земській кулі. Та ще й нині надбудемо його останки тут і там серед сучасних диких племен. Таким способом мусили колись вигинути безчисленні людські різновидності, які падали жертвою канібалізму.

На пізнішому ступні розвитку людства люди приходять до свідомості, що користається для своїх цілей чужі етнічні елементи можна далеко краще в інший спосіб, як через канібалізм. Сильніше племя залишає слабше при житті, однак опановує його, себто заставляє його як свого раба працювати на себе. Так повстало первісне рабство (невільництво). Нерідко бувало й так, що споріднені, або й гетерогенні племена єдналися разом, коли загрожували їм інші чужі племена. Ці союзи рівних по силі собі племен, або споріднених між собою, становили подекуди перехідну фазу в етнічному розвитку людства до триваліших відносин, якими були державні скупчення. Найважливіші культурні народи старинного світу виступають у своїх перших початках як об'єднані племена (індуські, ірійці, меди, перси, фенікійці, жиди, греки, римляни, араби). Також і в початках середовища бачимо скрізь об'єднані племена, що йдуть війною проти чужих племен і народів (кимври, йтевони, скити й сармати, вандалі, алани, свеві, франки, алемани, маркомани, квади, готи, гепіди і т. д.).

Природні відносини між гетерогенними етнічними елементами в тому часі нормувала тільки війна, що була нічим іншим, як грабінницьким наскоком одних племен на інші в цілях нищення, морду, грабунку й поневолення, себто заставлення підбити племя на працювати на переможців.

Ця картина не міняється і в історичних і нинішніх часах. Для довгої доби в соціальному процесі етнічного розвитку людства (первісні часи й початки історії) уважає Гумплович головним дієвим типом племя. У ньому додає він зародини вищого соціального процесу, в якому типовим діячем є нація, себто державний нарід.

Первісне рабство (племенне невольництво) переходить у нових, державних умовах розвитку людства в національну неволю, яка по своїй суті в нічому не різниться від первісного рабства: один нарід панує над іншим, себто заставляє його працювати на себе та слугувати своїм державним інтересам і цілям.

МОЛОТОВ ЖАРТУЄ.—Розбиття, яке спричинив на конференції в Парижі советський міністер закордонних справ Молотов (зправа), мабуть його не дуже турбує, коли судити по жартах, які він переказував французькому президенту, Вінсенту Орюлю, що його бачимо по лівій стороні. По середині советський товмач невідомого імені.

II.

З побідною війною повстає між гетерогенними етнічними елементами, між переможцями й переможеними, відношення залежності, себто відношення панування й неволі. Переможці стають панівним народом, переможені — поневолені. З того моменту поневолення нарід вже не рідше сам про свою долю, за нього рішають побідники. Панівний нарід силкується тривало закріпити своє панування над поневоленим народом. Це діється через організацію відповідного апарату, що його називаємо державою. Первісна ціль держави не інша, як держати підбитих і поневолених у тривалому стані рабства. З цього моменту починається розвиватися держава як така. Водночас являється вона і апаратом організованої оборони проти наскоків чужих народів. Згодом виконує вона теж і інші функції. На державному ґрунті виростає й розвивається відповідне господарство, право, обичаї, мораль і культура державних панівних народів.

Як тільки складалася держава, тоді боротьба між панівним народом і поневоленим не устала. Вона йде далі, але губить свій отвертий характер і форму війни та переходить у скритий стан ворожнечі. Він приликує між переможцями й переможеними вічне напруження сил і вічний неспокій. Удержати ці сили в спокою та рівновазі є найвищою штучкою державного правління.

Одним із найважливіших засобів, що веде до злагоди між національного антагонізму в державі та усунення вічної небезпеки отвертої війни між переможцями й переможеними являється національне злиття одних і других, національна асиміляція, себто накинчення народності переможців переможеним.

В чому ж проявляється найважливіше на зовні етнічний чи національний антагонізм між переможцями й переможеними?

Передусім в мові. Одні й другі балакають різними мовами. Контакт панів і рабів, у праці яких зацікавлені перші, веде з konieczности в ході часу до того, що засіб розуміння між одними й другими, яким являється мова, стає один і спільний для цих і тих. Коли тягар панування не має збільшуватись, коли етнічний антагонізм не має загострюватись, мусить одна мова зробити місце другій. Переможці й переможені мають балакати однією мовою. Звичайно такою мовою стає мова панівного народу. Але не завжди. Знаємо випадки, що переможці приймали мову переможених. Так переможці варяги прийняли мову переможених, себто староруську мову. Так переможці нормани прийняли спершу мову підбитих французів, відтак англосаксів. Цей факт легко зрозуміти. Переможці бо в цих і подібних випадках завідали у великій меншості. Меншість асимілювалася із більшістю, коли ходило про те, щоб задержати державну владу в своїх руках.

Однак історія дає нам приклади і відворотного процесу: меншість накидала свою мову більшості. Другим моментом, що посприяє зростові етнічного антагонізму між переможцями й переможеними, являється релігія. Вона ставляє іноді далеко тяжчий і завзятіший опір етнічному поглиненню як мова. Релігія бо проявляється в уявленнях людей, що передається їм традицією від одного покоління в друге. Відступство від віри предків вважається вірующею людиною найтяжчим гріхом, що не перемінє без карі. Не тільки одна мова мусіла зробити місце іншій, щоб злагодили етнічний антагонізм, але й релігія. Такою звичайно стає релігія переможців.

Третім моментом, що роздільє етнічні гетерогенні елементи, є почуття кровного зв'язку. Це почуття дуже тривале й консервативне. Проте й ця перегорода згодом падає, коли дві перші зацікавлені впади.

Так настає етнічна амальгама гетерогенних елементів у державі, себто злиття панівного й переможеного народу, національна асиміляція. Коли процес цей доконався, тоді держава стає етнічно (національно) одноцільною. Цю етнічну (національну) єдність називає Гумплович расою.

Дальший розвиток національної вже держави відбувається на ґрунті спільності культури, що цементує національну спільноту. Так державний народ стає нацією. Нібур у своїй римській історії поставив собі завданням показати, „як панування римлян створило римську націю”. З рівним правом можна це сказати про кожну іншу велику історичну націю. Асирійці, вавилонці, перси, єгиптяни, китайці, греки, римляни, англійці, французи, німці, італійці і т. д. перейшли той самий шлях національного процесу через державу.

Гумплович приходить до остаточного висновку: „Те, що гетерогенні етнічні елементи від початку та гетерогенні соціальні складові частини в дальшому розвитку історії людства зводять до купи, що вправляє соціальний процес в рух, — це вічна жадність визиску й панування сильнішого. Тимто боротьба рас”) за панування, у всіх її формах, як отвертих і насильних, так і в скритих і мирних, є моторним принципом і руховою силою історії”.

Отож історія дотеперішніх взаємних відносин народів — це не поезія і сантимент, а вічна взаємна боротьба й ворожнеча, вічний протизвист й вічна війна, вічний визиск і експлуатація слабшого сильнішим.

І тільки тоді жадність панування одного народу над іншим знаходить свій природний стрим, коли сили сильнішого народу успішно протиставляється сила слабшого, коли поневолення нарід силою (своєю, себто успішним повстанням проти національної неволі, знівечить панування завойовника й гнобителя.

(Кінець буде).

Для кращого зав'язу купуйте бонди переможців

БОГДАН ЛЕПКИЯ
МОТРА
ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ
Том I і II.
Сторін 491, в гарній твердій
люксовій оправі.
Ціна \$4.00.

Замовлення wraz з належністю слати до:

„SVOBODA”
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

МІСТО НЬО ЙОРК.

Допомога з Демократичного Клубу.

Як приватні люди, так і наші організації прямо засипані листами від наших скитальників з Європи з просьбою за поміч. Робимо що, можемо та це все не досить, це все, кажучи правду капля води в глобальному морю. На днях Український Демократичний Клуб вислав для скитальників дев'ять пачок через KARE за суму \$90, які то гроші прийшли зі вступу на свячене, яке відбулось в Провідну Неділю 20. квітня в домі Клубу 59 Ст. Маркс Пл. Не від речі буде тут згадати, що повисше згадана організація влаштує рік річно спільне свячене як також і інші вечерки, а гроші з них ідуть на українські добрі цілі. Паням урядникам Жіночої Секції Демократичного Клубу, а це: Е. Корнатові, Лятошевській, Ленчук, які найбільше причиняються до таких підприємств, належить справді тепла згадка сторінкам нашого цінного дневника „Свобода”.

Гість.

БРИДЖПОРТ, КОНН.

3 весілля на допомогу Скитальникам.

Дня 31. травня 1947, наші відомі громадяни Теодор, і Текля Красіцькі, женили свого сина Пилипа. Люди зійшлися на весілля, щоб той день звеличати разом з молодятами і пожити їм в їх подружжю багатьох літ. А щоб наші скитальники також мали з того весілля якусь користь, так підписаний попросив всіх присутніх гостей зложити свою жертву на допомогу для них. І попросив дві жінки Анну Чернявську і Анастасію Гливу, щоб перевелиз бірку. Зібрано \$53.

Жертви зложили: по \$5: Т. Красіцький, П. Бердик; по \$2: П. Красіцький, С. Даценко, М. Галькевич, Д. Чернявський; по \$1: В. Венгрінович, І. Шевчук, М. Мандрона, П. Сливінський, А. Валковська, Г. Глива, П. Папроцька, А. Дудак, М. Ницак, А. Монок, П. Дворський, Геран, Отовський, Берлик, Куба, В. Папроцький, Раберчук, С. Мигельський, Д. Достоловський, Глаголяк, В. Фент, С. Папроцький, А. Кучма, І. Новак, А. Глива, М. Кузів, І. Роман, А. Дудак, С. Папроцький, І. Дудак; по 50 ц: С. Пушчинський, Ф. Кучма, А. Папроцький, Козак, а решта дрібними. Гроші вислано до Централі.

Від імені Тов. Української Січч, в ід. 59 У. Н. Союзу молоді й його дружині, як членів згаданого товариства бажаю багатьох літ.

Михайл Галькевич, секр.

Український студент на скитальщині

(Ліквічення зо сторони 2-го)

в якій локалі відбувалися сходили з рефератами з різних ділянок, де й українське студентство дало два реферати. Не залишилися теж без впливу на затіснення зв'язків знайомства на минулорічних Високошкільних Тижнях у Зальцбурзі та участь на конгресі Пакс Романа у Швайцарії.

В нутрі самої організації відбувалися реферати на світоглядні теми, улажено „Семінар для дослідів історичних і сучасних проблем України” з 8-ома рефератами, в яких брали участь і старше громадянство. Студентське скупчення поробило теж заходи для створення організації католицького студентського товариства „Обнова”, улажувало пам'ятні дні визначних подій, що в них грала головну роль українська молодь, уладила концерт української пісні — та кілька дозвілних імпровізацій.

Навіть різні галузі спорту знайшли свій вияв в окремій автономній секції. Як бачимо, то найбільше українське скупчення студентів не прогайнувало часу, але зужиткувало його корисно.

Великою журбою репрезентатив українського студентства є матеріальні злидини, які воно намагається облекшити організацією допомоги. Але ж та допомога представляється дуже мізерно: 6,474 шіл. з збірок і 6,800 шіл. фондаций, (на які склали Центральне Об'єднання 1,000 шіл., Братство св. Андрія 1,000 шіл., 6. Об'єднання Тиролю 4,000 шіл. і стипендійний доток д-ра Байрака 800 шіл.).

Інша допомога, а то 96 коробок конденсованого молока, та 172 пачки САРЕ далеко не вистали, щоб бодай по одній штуці наділити кожного студента.

Можна надіятися, що коли не ця американська організація, що вислала ті пачки, то положення українського студентства.

СТАВЛЯЙТЕ В РЯДИ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ
І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ІХ БУДУЧИНУ

ВЖЕ МОЖНА КУПИТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ”
Нову ціну і на часі книжку

„НА КРИЛАХ В УКРАЇНУ”

Вірші СТЕПАНА МУСІЧУКА.

Кожний свідомий українець і українка повинні мати і прочитати цю книжку. — Ціна \$1.00.

Книжка має 190 сторінок і містить 149 віршів. Надіється до деклямації на різні патріотичні okazji, як: Дні Матерей, Листопадів Святи, Свята шкільні, Свята церковні, Привіти, Гимни, Присвяти, Думки і пісні.

SVOBODA, P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

НОВА КНИЖКА!
„БЕЗХАТНИЙ”

Написав — О. ЛУГОВИЙ.

Повість з життя українців у Канаді в двох частинах.

Нагороджена на Літерат. Конкурсі Укр. Народ Союзу За. Держав в 1945 році.

300 СТОРІН ДРУКУ. — ЦІНА \$2.00

Замовлення слати до:

Svoboda, P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

Написав

Д-р А. Т. КІБЗЕЯ

В цій книжці автор описує в приступний спосіб всілякі недуги, їх прояви та лікування. Вона має 734 сторінок друку, опрацьована в політоту, поділена на 22 розділи.

В цій книжці описані такі недуги: заразливі, з фізичних недомогань, з упляючих середств, нирок, крові, серця, залоз, жил, костей; недуги жіночі, диточі, шкірні; недуги очей, ух, носа, зубів і недуги венеричні.

Прочитавши цю книжку, можна захоронити себе і родину від всяких недуг. Ціна тільки \$3.00. Замовляйте, пишучи на таку адресу:

„SVOBODA”

P. O. BOX 346

JERSEY CITY 3, N. J.

Хочете поширити серед американців знання про українських українців, так пам'ятайте, що д-р ВАСИЛЬ ГАЛІЧ написав саме для цієї наукової пращо, що вийшла книжкою, яку видає Видавництво Шікагоського Університету. Це:

UKRAINIANS IN THE UNITED STATES

By WASYL HALICH, Ph. D.

Сторін XII+174. Ціна \$2.50. 22 Ілюстрації.

В тій книжці є відповіді на такі питання:

Хто є українські іммігранти й звідки вони вийшли? Чому українці іммігрували до Злучених Держав? Як вони пристосовувалися до прибраної вітчизни? Як вони бралися в Америці до фермерства, бізнесу і різних професій? Як організації створили українці в Америці? Якою є їхня преса? Яке є духовне життя української імміграції? Яка її будучність?

Замовлення wraz з \$2.50 висилайте до:

„SVOBODA”

81-83 Grand St. (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

Замовлення з Канади треба платити американською валютою.

Праця для жінок і мужчин
WANTS ADS
CLASSIFIED DEPARTMENT:
Bergen 4-0237 — BRyant 9-0582
ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

ОПЕРЕТОК
досвідчених на Singer Machines,
працювати в Нью-Джерсі фабрики
виготовляють до всіх босів і танців.
(Дуже приємне оточення)
KNITWEAR CREATORS,
2311 West St., Union City, N. J.
Telephone Union 5-7604

Мартин Залєка.

Дипломатичне сватання

Не зважаючи на заходи англійського уряду в цій справі, Москва категорично відмовилася відхилити до Англії советських громадян, що одружувалися з англійцями.

Якби англійські Джони хоч трохи вміли ось цієї української мови!

Ой не ходи, Грицю,
Та й на вечорини,
Бо на вечоринках
Дівки чарівні...

вони не піхтували б гарбуза, яким їх так щедро почастували — звичайно, з наказу НКВД — советські Катюші.

Працюючи під час війни в Москві, молоді англійські Джони протоптали собі стежку на московських вечоринках. Ну, а на московських вечоринках, як ми знаємо, порядкують дівки-чарівниці. Та ще не абиякі дівки-чарівниці — советські Катюші, стахановки що і в коханнях справлялися на багато відсотків перемішані з англійськими нормами. Отож почалося: коханнячко, обійманьчико, цілуваннячко...

НКВД, звісно, не перечекало Катюшам кохатися з чужинцями. Нехай, мовляв, привертають іноземців до комунізму. Та й загалом, чого його перешкоджати, коли ж безперечно істина: советські Катюші, виховані в дусі марксоленінської теорії, ніколи не збачають з „генеральної лінії“. І ота пісенька з опери „Ріголетто“ —

Серце красавиці
Склоню к імені
І перемене...

аж ніяк не стосується до советських Катюш, серця яких уперть сповнені ідеологічно-вириманими почуттями.

Так думали енкаведисти, та не так вийшло на практиці: виявилось, що й серця советських Катюш так само „склонили к імені і перемене“. Позакочувалися вони в англійських Джонів, аж по вуха позакочувалися. Та не тільки позакочувалися, а й діточок з ними придбали.

А тут — кінець війни. Англійські Джони ладнаються вертатися на батьківщину.

— Лаштуйтеся, Катюші, в путь та доріженьку, — кажуть вони до своїх дружин. — Поїдемо до Англії...

ЯКЩО БАЖАЄТЕ ДІСТАТИ ТАКЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯКЕ БУЛОБ ПЕВНЕ ТА МОДЕРНЕ. А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ НИЗЬКУ ОПЛАТУ, ТО ОБЕЗПЕЧИТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ.

BUY YOUR EXTRA SAVINGS BONDS NOW

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ

(Докінчення з: стор. 1-шої)

ганізована Об'єднанням Французьких Агрономів. З цієї нагоди відбулася мистецька імпреза, в якій взяв участь м. і. український хор, під орудою диригента Євсєвського. На імпрезі був привітний президент Франції Вансан Оріоль.

ЗНАМЕННА ПАНАХИДА В МІОНХЕНІ.

В річницю смерті Головного Отарана Симона Петлюри та полк. Євгена Коновальця відбулася в Мюнхені в українській православній церкві панахида за спокій душі цих двох Великих Українців. Церква, посередній якої приміщення погруддя Головного Отарана і портрет полк. Є. Коновальця під українським національним прапором і Тризубом, була переповнена ветеранами армії Української Народної Республіки та Української Галицької Армії. Довкруги стояли стійкі колони.

ЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАСЛОНОЮ

(Докінчення з: стор. 1-шої)

України. Лазара Кагановича, та голови Ради міністрів, Микити Хрушова, серед робітників Донбасу. Ведеться підготовка до накручування нового пропагандистського фільму „Возв'єднання України“.

„РОСІЙСЬКИЙ ВОПРОС“.

Київ. В усіх театрах Советської України виставляється

„З великим успіхом“ п'єсу Сімонова „Російський вопрос“. Цю п'єсу певною було виставлено в театрі в Берліні і проти неї протестувало американське командування та домоглось, що її знято з репертуару. В п'єсі повно обид та пропагандистських вихваток проти західних союзників та їх державних мужів.

Міністер Молотов відповів на це міністрові Бевіну:

— Високодостойний міністр-свате, дозволяє відповідь вам дати. Під час усьвітних сварок, непорозуміння та колотнечі мене приємно вражають ваші сватальні речі. Скажу вам щиро: ми вас, англійців, поважаємо й не гудимо, однак сватами з вами ми ніколи не будемо. Катюшам нашим ми накажемо забути кохальну звичку, — нехай і далі виконують советську п'ятирічку... Отож, і вдарте англійські Джони одержали гарбуза.

На цьому покинула дипломатичне сватання закінчилось. А чи закінчилось воно взагалі, — не знаємо. Ми тільки знаємо, що англійські Джони останнім часом уже починають співати на український лад:

Ой не ходи, Дашин,
Та й на вечорини,
Бо на вечоринках
Дівки чарівні...

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Кожний, хто бажає, щоби прислано ним оголошення пошукувати родини і знайомих різних скитальників було поміщене в „Свободі“ безплатно, хай вишле таке оголошення впродовж до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.
Хто бажає, щоби прислано ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1½ цалів в одній колонії, коштує \$1.00.

Адм. „Свободи“.

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ КАЗКИ

В книгарні „Свободи“ можна ще дістати по знижених цінах такі народні казки: **ПОПОВИЧ ЯСАТ. ПРАВДА ТА НЕПРАВДА.** 3 9-ма малюнками Ю. Магальського 10 ц. **ЛЕТОЧНИЙ КОРАБЕЛЬ.** 3 5-ма малюнками Ю. Магальського 10 ц. **ПОГАНІЙ ДЕНЬ ВАСИЛЯ ІВАНОВИЧА.** 3 малюнками Ю. Магальського 10 ц. **ГАЛИЦЬКІ АНЕКДОТИ** (Гумористичні оповідання) 10 ц. **УБОГИЙ ТА БАГАТИЙ І ДІВКА-ЧОРНЯВКА.** Беззасмянні ДАНИЛО І РОЗУМНА ЖІНКА. 3 10 малюнками Ю. Магальського 15 ц. **ПРИКАЗКИ** Еугена Грінбінга з малюнками 20 ц. **ЯК МУЖИК ХОДИВ ДО ЦАРЯ ПРАВДИ ШУКАТИ І** інші оповідання 15 ц. **РИСЬ-МАТИ. — БРАТ І СЕСТРА** В ЛІСІ 3 8 малюнками Ю. Магальського 20 ц. **ЦАРІВНА-ЖАБА** 3 5 малюнками Ю. Магальського 20 ц. **Усі ці гарні оповідання разом тільки \$1.00.**

Замовлення враз з належністю слати до:

„СВОБОДА“
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.
3 Канади належить платити тільки американською валютою.

Крлі так леопарди загрожували Кристині. Тарзан зближився до поручка на горі.

Він якості зрозумів положення і скочив на сплав позаду леопардів. Вхопивши їх за хребти, він

стримав розлючені звірять і саме тоді Кристині висадилася Тонну на поклад. Тимчасом хитрий капітан

віднайшов свій ніж, який вбив в долівку, коли не потрапив Тарзана. Вкінці він досягнув його своїми ногами.

ТАРЗАН, ч. 1640. Карг найшов зброю.

„Потяг Свободи“

Минулого року департамент справедливості оголосив, що буде вислано в об'їздку по країні надзвичайно цінну колекцію американських історичних документів. Ціль такої виставки — це раз підкреслити всі блага унаслідок американської свободи. Спеціальний потяг, де будуть виставлені ті документи названо „Потягом Свободи“. Він має об'їхати всі 48 стейтів, почавши об'їздку 17 вересня — в 160-ту річницю прийняття та підписання Конституції. Об'їздка триватиме цілий рік.

Згадуючи недавно про історичні документи в Потязі Свободи, генеральний прокуратор Том Кларк казав: „Надіюся, що вистава буде закликом, який торкне серця американців, який може допоможе відновити віру в Америку“.

Поміж виставленими документами мають бути, згідно з планами на сьогодні: копія Декларації Незалежності, також оригінальний примірник Конституції; Паризький Договір з 1783 року, яким визнано незалежність Злучених Держав; закон про права людини („Бил оф Райтс“) та Заява про Емансипацію, що її видав президент Лінколн.

Крім історичних документів, Потяг Свободи правдоподібно матиме також цікаві документи з приватних джерел. Одним з них є лист Томаса Джефферсона до Дж. Монро, що його позичив для виставки нащадок Монро.

В листі з Парижа, датованій 17 червня 1785 року, Джефферсон — будучий третій президент Злучених Держав, писав Монро — будучому п'ятому президентові:

„Я щиро бажаю, аби Ви мали змогу прихити сюди. Сама подорож буде менш приємною, ніж Ви сподіваєтеся, але користі багато більше. Це нав-

чить Вас більше любити свою власну країну, її землю, її клімат, її рівність, свободу, закон, людей та поведінку. Мій Боже! Як мало мої співгромадяни знають, якими благами володіють; яких не має ніякий інший народ на світі. Признаюсь, я сам того не знав. Хоч ми будемо бачити багато випадків, як європейці їхатимуть до Америки на життя, я вважаю, що сказати, що ніхто з них живучих ніколи не побачить, аби американець кидав Америку та їхав жити в Європу і там залишався. Прийдіть і переконаєтеся самі, а як повернетеся назад, то додасьте і своє свідчення до твердження кожного думаючого американця, аби переконати наших співгромадян в тім, що в їх-же власних інтересах треба зберегти нешкодливими ті особливості свого уряду та порядку, яким завдячують свої блага“.

„Прощайте, мій дорогий друже! Привітайте від мене своїх приятелів. Наколи хтось з них уважатиме мене гідним, аби мені написати, і запевню, що буду почуватися зобов'язаним перед ним. Ще раз, прощайте“.

Цей лист буде одним серед багатьох документів, що їх

ПОШУКУЮТЬ

МАРІЮ БОЙЧУК
зі села Годи-Турка, повіт Коломия, котра мала би замешкувати в Нью-Йорку орієнтовно 30 літ, пошукує **ЕВФРОЗІНА ШІСІК, родам БІЛІЧАК**, тепер на скитальщині. Хто знає її адресу, або вона сама, буде ласкаво заохочена до:

WALTER CISYK,
85-31 — 101 St., Richmond Hill, N. Y.
або хай напише до неї:
EVFROZYNA CISYK,
Yagerkasserve Bl IV/8
Mittenwald,
Germany, U. S. Zone.

Buy From a Ukrainian

SPORTING GOODS • TROPHIES
BADGES • EMBLEM PINS
• & CELLULOID BUTTONS •

MICKEY HAMALAK COMPANY
605 Lexington Avenue
(Near 53rd St.)
NEW YORK 22, N. Y.

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ

ЗГАРМОНІЗУВАНІ ДЛЯ ХОРІВ

ОЛЕКСАНДЕР КОШИЦЬ
Зміст: 1) У полі могила з вітром говорила; 2) Ох, і зійди, зійди ти зіронько та вечірняя; 3) Ой, ти зіронько; 4) Ох, і закотилося тай яснее сонце; 5) Викопав я криниченьку; 6) Ой, на горі калина; 7) Ой Василю, Василю; 8) Ой, гаю мій, гаю; 9) Баринський; 10) В кінці греблі шумлять верби. Всі пісні з повним текстом пісень.

Ціна \$1.00.
Замовлення враз з належністю слати до:

„СВОБОДА“
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

зможуть американці побачити протягом наступного року.

Сподіваються, що Потяг Свободи сплнить в яких 200 містах. В кожному місті відбувається перед приїздом потягу так званий „тиждень поновного записання американським принципам“.

Загальна Рада — ФЛІС.

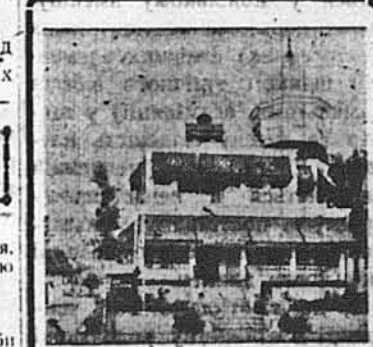
В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода“.

Реальність на продаж

НА ПРОДАЖ
ДВО-ФАМІЛІЙНИЙ ДІМ,
5 і 3 кімнати. В добрій околиці. Ціна \$6,000.00. Голоситись:
W. HORAK
41 MONITOR ST. JERSEY CITY, N. J.

ФАРМА НА ПРОДАЖ

НА ПРОДАЖ 47-АКРОВА ФАРМА.
17 акрів пасовища і ліс, 15 акрів засіяно, 15 акрів сіно. Дім на 5 кімнат, 2 керпичі, електрика в усіх будівлях, стайня на 10 коней, тепер маю 7 коней, 2 коні, трактор і тузасо до фарми. Салі, пласки, сівки, гришки і виноград, 30 миль до Cleveland, О. 2 миль до Burton, О. Одна миль до скелі. Високий продаж усього разом дешево. Писати:
W. KONDRZYCH,
R. D. 2, Box 23, Burton, Ohio.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
801 SPRINGFIELD AVE.
NEWARK
and IRVINGTON, N. J.
Essex 3-9090
OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗБАГАТО
Завжди шадіть лешо з вашого забезпечення. Ми укладімо прекрасний ЦІЛІЙ ПОХОРОН за \$150.00
У випадку смутку в родині клієнта

KAIN MORTUARIES, INC.
Найбільший український погребовий заклад в Америці
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646
— or —
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
86 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone Bigelow 3-6763
ELIZABETH, N. J.
226 WEST JERSEY STREET
Phone: EL 2-3611

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребом по \$150
ціна так низька як
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Disinfects funerals as low as \$195.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ВРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і OKLAHOMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568
Branch Office and Chapel:
707 PROSPECT AVENUE
(Cor. E. 155 St.)
Bronx, N. Y.
Tel.: MElrose 5-6577